

N:o 153.

Af herr **Kristensson** m. fl., *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående dödsstraffets afskaffande.*

Ehuru det kunde vara önskvärdt att få till stånd en allmän revision af strafflagen, så får detta behjärtansvärda mål icke utesluta, att i afvaktan härpå sträfvandena inriktas på att redan nu genomföra partiella ändringar i de stycken, där straffet bjärt afsticker mot tidens rättsmedvetande. Härvidlag framträder dödsstraffets afskaffande som ett af de främsta spörsmålen. Frågan om detta straffs afskaffande är »också säkerligen ett sådant spörsmål, som man ej kan göra sig af med på annat sätt än genom dess slutgiltiga lösning», yttrades ock i en reservation till 1908 års lagutskotts betänkande med anledning af herr Byströms motion i ämnet. De många öfriga motioner, som efter den nya strafflagens införande väckts i denna fråga, torde äfven påvisa en allmännare önskan om detta straffs utplånande ur vår straffrätt.

Dessa motioner ha ju icke ledt till för motionärerna önskad resultat, om än dödsstraffets användning allt mer inskränkts och försvararne af detta straff måst retirera från den ena positionen till den andra för att slutligen stanna vid den förskansningen, att detta straff »fortfarande är i vårt land behöfligt, såsom ett sista medel att upprätthålla rättens och statens auktoritet.» Men på sista tiden har på ledande plats i stora tidningar detta straffs användning varmt rekommenderats och anmaning riktats till vederbörande myndigheter att icke falla undan för den farliga och falska humanitet, som vill afskaffa ifrågavarande medel för att »upprätthålla rättens och statens auktoritet», och det är ju tänkbart, att växlande opinionsstämningar icke äro helt utan inverkan på, huruvida en dödsdömd brottsling blir benådad eller ej. Atminstone förefaller det troligt, att det

endast var »under intryck af den afrättsstämning, hvilken uppstod onedelbart efter Nordlunds dåd, som statsmakten öfverlagdt afvek från förut tillämpade principer och trodde sig böra kräfva en förvildad tjuguarig ynglings och en tilläfventyrs mindre tillräknelig epileptikers blod», för att än gång citera ett inlägg i 1908 års debatt om dödsstraffet. Därför blir det fortfarande en bjudande plikt för motståndarne till detta barbariska straff att göra sig påminta.

Då denna fråga, om dödsstraffets afskaffande, i alla länder grundligt diskuterats, och då äfven denna kammars protokoll vittna om grundliga debatter i ämnet, så är ett uppräknande af alla de talande skälen för detta straffs totala olämplighet och onödiga grymhet öfverflödigt. I samma mån som kriminalpsykologien fördjupats och vunnit utbredning har mänskligheten ställt för sig den frågan: hvarför samhället straffar. Och statsmakterna ha i och med införande af villkorlig dom erkänt, att förbrytarens *upprättande* och återförvärfvande åt samhället är det mål, hvar till man i främsta rummet syftar med straffet. Men dödsstraffet kan väl näppeligen gagna hvarken i det ena eller andra af dessa hänseenden.

Ej heller torde tillräckliga bevis presterats för detta straffs nödvändighet för att skydda samhället mot de farligaste förbrytarne. Om vi kunna lefva trygga och lugna, fast vi veta, att inom dårhusen många för den allmänna säkerheten farliga sinnessjuka finnas förvarade, så kunna vi det säkerligen äfven, då vi veta, att några samhällsfarliga förbrytare vistats inom fångelsernas ännu fastare murar. Hafva dessutom flera andra länder kunnat upprätthålla rättens och statens auktoritet utan att verkställa dödsdomar och till och med utan att ha några paragrafer med stadgande af dödsstraff i strafflagarna, så torde det ock kunna äga rum i Sverige, där »de senaste årtiondenas rättsstatistik gifver vid handen, »att de gröfsta brotten allt jämt äro i aftagande», enligt 1908 års lagutskotts betänkande n:o 34.

Man bör ej heller kunna förskansa sig bakom den satsen, att det är så sällan några dödsstraff verkställas i Sverige, att det spelar mycket liten roll, om vår strafflag stagdar dödsstraff eller ej.

Redan förut har påpekats, huru benådningsrätten kan röna inflytande af i landet förefintliga stämningar. I Frankrike företogs för några veckor sedan på grund af sådan stämning, som för öfrigt uppjagats af sensationspressen, afrättningar, hvilkas ohyggliga detaljer i bloddrypande skildringar fyllde den europeiska pressen, lämnande betydande bidrag till det förråande af människosinnen, som dödsstraffet i alla tider verkat. Betecknande för huru opinionsvindarna å detta område växla är ock, att den allmänna

meningen i Frankrike nu några veckor efter de senaste afrättningarna synes med afsky och fasa vända sig mot detta barbari. Liknande kastvindar i folkopinionen torde man äfven i vårt land vid olika tillfällen — senast 1900 — ha bevittnat. Men frågan om medmänniskors lif eller död bör ej vara öfverlämnad åt tillfälligt rådande stämningar.

På grund af hvad vi sålunda anført, hemställa vi,

att Riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande frågan om dödsstraffets borttagande ur allmänna strafflagen samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill detta öfvervägande kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1909.

<i>Emil Kristensson.</i>	<i>Viktor Larsson.</i>	<i>Hj. Branting.</i>
<i>A. C. Lindblad.</i>	<i>Carl Lindhagen.</i>	<i>J. Hasselquist.</i>
<i>Sven Persson.</i>	<i>J. A. Wallin.</i>	<i>A. Thylander.</i>
<i>Charles Lindley.</i>	<i>O. H. Walldén.</i>	<i>Johan Jönsson,</i> <i>Revinge.</i>
<i>Värner Rydén.</i>	<i>Knut A. Tengdahl.</i>	<i>Carl L. Olausson.</i>
<i>L. J. Carlsson.</i>	<i>Sven Linders.</i>	<i>C. Wallentin.</i>
<i>Ernst Söderberg.</i>	<i>Bernh. Eriksson.</i>	<i>Janne Tynell.</i>
<i>C. E. Svensson.</i>	<i>J. Th. Johansson.</i>	<i>Fr. E. Ahlfbengren.</i>
<i>Herm. Lindqvist.</i>	<i>Johan Forsell.</i>	<i>Oskar Berg.</i>
<i>N. Edv. Lindberg.</i>	<i>G. A. Rundgren.</i>	<i>J. E. Cervin.</i>
<i>Ernst Blomberg.</i>	<i>Aug. Nilsson.</i>	<i>Karl Otto.</i>
<i>K. A. Borg.</i>	<i>Hj. Rissén.</i>	<i>E. Palmstierna.</i>
<i>E. A. Leksell.</i>	<i>F. W. Thorsson.</i>	<i>Rob. Karlsson.</i>
<i>Gustaf Strömberg.</i>	<i>A. J. Christiernson.</i>	<i>J. G:son Crafoord.</i>
<i>N. A:son Berg.</i>	<i>Nils Persson.</i>	<i>Th. Fürst.</i>
<i>E. C. Kropp.</i>	<i>Joh. Åberg.</i>	<i>Knut Kjellberg.</i>

I motionens syfte instämmer:

Hjalmar Wijk.